

COMPETENȚA DE MODELARE ȘI METODE DE MODELARE ÎN CERAMICA ARTISTICĂ

MODELING COMPETENCE AND MODELING METHODS IN ARTISTIC CERAMICS

MARIANA CARP¹,

lector universitar,

Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

<https://orcid.org/0000-0003-2564-506X>

CZU 738.021.5

DOI: <https://doi.org/10.55383/amtap.2022.1.22>

Întregul sistem educațional se redirecționează treptat la paradigma orientată spre activitatea practică, iar calitățile dorite ale studentului se reprezintă sub formă de competențe.

În învățământul superior artistic scopul principal al disciplinelor din cadrul cursului Ceramica artistică constă în formarea abilităților și competențelor de modelare și artistico-tehnologice ale studenților. În procesul de creație artistică, pentru crearea ceramicii artistice se realizează un obiectiv important, care prevede pregătirea studenților în autoorganizare creativă, artistică și pedagogică a activității pe baza unor puncte de vedere cu privire la specificul decorativ, creativ, abilități și competențe de lucru cu materiale ceramice.

Cuvinte-cheie: *competență de modelare, metode de modelare, ceramica artistică*

---

¹ E-mail: carp.mariana@mail.ru

The whole educational system is gradually reoriented towards the paradigm oriented towards practical activity, and the desired qualities of the student are represented in the form of competences.

In artistic higher education, the main purpose of the subjects within the course Artistic Ceramics is to form the student's modeling and artistic-technological skills and competences. In the process of artistic creation, for the creation of artistic ceramics, an important objective is being achieved, which provides for the training of students in creative, artistic and pedagogical self-organization of activity based on views regarding the decorative, creative specifics, skills and competences of working with ceramic materials

Keywords: modeling skills, modeling methods, artistic ceramics

Introducere

Ceramica este una dintre cele mai importante genuri ale artei decorative, deoarece datorită obiectelor de ceramică putem astăzi să analizăm trecutul, să descoperim semnificația și simbolistica motivelor decorative aplicate pe diferite vase, a cromaticii specifice, modul de aplicare și tehnologiile de executare.

Arta ceramicii este știința și arta prin care se realizează obiecte din materiale anorganice, non-metalice care devin solide, dure și durabile prin încălzirea la temperaturi ridicate a unui amestec de compoziție specială și de consistența unui aluat, cărui a s-a dat anterior la ardere o formă de obiect util sau decorativ. Mijloacele artistice de exprimare în ceramică sunt cele prin care artistul își dezvăluie iscusința sa profesională de coordonare compozițională a mijloacelor plastice cu cele materiale, prin aplicarea cunoștințelor sale acumulate.

Conceptul – competență de modelare

Întregul sistem educațional se reorientează treptat la paradigma orientată spre activitatea practică, iar calitățile dorite ale studentului se reprezintă sub formă de competențe.

V. Guțu descrie competența ca fiind o caracterizare integrală a personalității. În acest sens, ea poate fi privită ca: a) integrare a cunoștințelor, capacităților/abilităților și atitudinilor, dar și ca mijloc de realizare a activității cognitive, sociale, profesionale etc. (plan psihologic);

b) trăsătură/calitate a personalității determinată social/educațional: se formează și se manifestă în societate (plan sociopsihologic); c) obiectiv și finalitate a educației (plan pedagogic/teleologic) [1 p. 6].

M. Singer definește competențele ca fiind ansambluri structurate de cunoștințe și deprinderi dobândite prin învățare; acestea permit identificarea și rezolvarea în contexte diverse a unor probleme caracteristice unui anumit domeniu [2 p. 71-72].

I. Neacșu definește competențele ca fiind niște „capacități care sunt puse în aplicare, utilizate în diverse situații, potrivit cu regulile atribuite (asumate pentru rezolvarea cu succes, în mod rațional și creativ, a diferitelor sarcini, probleme” [3 p. 203-205].

În opinia **G. V. Matușevschi**, competența este „un set de acțiuni potențiale (emoționale, cognitive și psihomotorii) care permit individului să exercite activități cu aspect complex” [4 p. 49-50].

Pentru a defini **competența de modelare** examinăm noțiunea de **competență, modelare (metode și tehnici ce țin de modelare)**.

Dicționarul explicativ al limbii române definește termenul **a modela, modelează** – a realiza modelul unui obiect (din ceară, din argilă etc.).

Metódă, metode, s. f. 1. Procedeu, mod, sistem rațional folosit pentru realizarea unui lucru sau atingerea unui scop.

Téhnic, -ă, tehnici, -ce, adj., s. f. Care se ocupă de latura de strictă specialitate într-o meserie, într-o știință etc. II. S. f. 1. Ansamblul metodelor, procedeele și regulilor aplicate în executarea unor lucrări sau, în general, în practicarea unei profesii.

Modelarea necesită atenție, forță, îndemânare și stăpânire de sine. Fiecare ceramist își formează un stil propriu în imprimarea formelor, o tehnică a digitației, îndeosebi în timpul procesului instructiv-artistic. Modelarea este o știință exactă a mișcărilor necesare pentru obținerea formelor/produse-

lor ceramice. Toate acestea necesită timp și practică. Modelarea integrează atât aspecte ale activității motorii cât și manifestări ale funcțiilor perceptive (lățimea, înălțimea și grosimea produsului ceramic, esteticul).

Formularea unei competențe cuprinde elementele procesului de formare. Analizând diferite definiții de „competență”, „modelare”, definim **competența de modelare** ca fiind *capacitatea studentului de a demonstra pregătirea lui de utilizare a tehnicilor, procedeele și materialele maleabile într-o activitate psihomotorie, de creație și de transpunere a informației verbale în materie/volum plan, bidimensional și tridimensional*.

Modelarea integrează atât aspecte ale activității motorii cât și manifestări ale funcțiilor perceptive.

În procesul de modelare stimulul de bază al dezvoltării motorii îl reprezintă mișcarea (deprinderea), care se efectuează la executarea sarcinilor la roata de olărit, modelarea dintr-o bucată de lut, modelarea din plast, modelarea din colăcei (suluri) din lut, modelarea prin turnare în forme de ghips, modelarea sculpturală, care includ mișcări specifice *etapelor* de realizare a produsului finit (lucrării, obiectului).

Componentele competenței de modelare

Ca structură, **competența de modelare** se configurează pe componentele *cognitive, practice-tehnologice și experiența afectiv-spirituală*.

Componentele competenței de modelare:

- Memorarea și reproducerea priceperilor de modelare.
- Activitate practică sistemică – are importanță în procesul de învățare a modelării.
- Corectitudinea informației (etapele de modelare/creare a produsului (lucrării, obiectului).
- Cunoștințe tehnologice – învățarea și experimentarea diverselor tehnici și metode de modelare implică factorul de reușită și individualizare.
- Măiestrie tehnologică – depășirea barierelor de modelare prin efort, voință – este relevantă pentru formarea competenței de modelare.
- Exprimarea imaginației, creativității artistice, individualității în creații proprii.
- Realizarea formelor plastice, compozițiilor în care să se valorifice posibilitățile de expresie plastică a materialului (argilei).
- Elaborarea independentă a deciziilor personale în realizarea sarcinilor propuse.

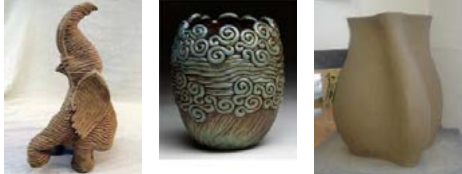

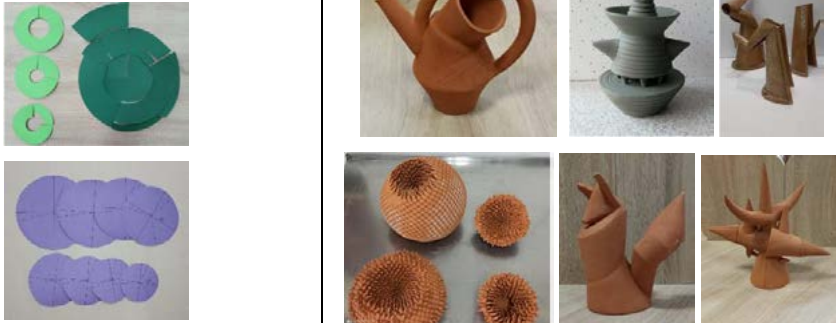
Competența de modelare în ceramica artistică se atribuie fiecărei metode de modelare existente:

- metoda sferei sau modelarea dintr-o bucată de lut;
- metoda modelării vasului (produsului) la roata de olărit;
- metoda plastului;
- metoda sulului (*au columbin*);
- metoda presării;
- metoda extrudării;
- metoda turnării în forma de ghips;
- metoda modelării 3D;
- metoda șablonului circular.

În procesul formării *competenței de modelare* a produsului ceramic subiecții educației învață metode, tehnici, simboluri specifice disciplinei/specialității. **Competența de modelare se formează în baza metodei/exercițiului/ lucrului practic/aplicării cunoștințelor în procesul de modelare.**

Toate competențele de modelare sunt legate în mod fundamental de o sarcină/activitate practică/o metodă complexă (**Tabelul 1**).

Tabelul 1. Metode de modelare. Produse din argilă roșie și albă¹

	Metode	Produsul
Competența de modelare	metoda sferei sau modelarea dintr-o bucată de lut	
	metoda modelării vasului (produsului) la roata de olărit	
	metoda plastului	
	metoda presării	
	metoda sulului (au columbin)	
	metoda turnării în forma de ghips	
	metoda extrudării	
	modelare 3D	
	metoda șablonului circular [5]	

1 Metoda șablonului circular propusă pentru implementare în cadrul seminarului teoretic-practic *Formarea competențelor de modelare în cadrul învățământului superior artistic*, în cadrul cursului de ceramică și realizarea unui exercițiu practic cu participarea studenților și cadrelor didactice (din cadrul AMTAP și UPS Ion Creangă).

Modelarea manuală cu șabloane

Șabloanele sunt organizate în seturi după culoare. Șabloanele de culoare verde închis formează un cerc mare și prezintă forme de con complete și trunchiate care pot fi create prin împărțirea acestui cerc în diferite moduri folosind linii de rază din centru. Șabloanele verzi deschise arată diferite forme conice trunchiate care pot fi realizate din cercuri care se încadrează în zona șablonului verde închis doar modificând dimensiunea decupajului central. Setul de culoare violet este util pentru a crea baze și capace pentru forme conice trunchiate. Liniile care împart cercurile violete în sferturi și treimi pot fi, de asemenea, utilizate pentru a secționa suprafețele pentru modificări sau decorare. Fiecare element este etichetat cu o literă pentru a arăta cum se potrivește cu restul șabloanelor. Folosind diverse componente a șablonului se pot crea o serie de lucrări. Îmbinându-le se pot crea cupe, boluri, ceainice, boluri și cupe curbate, farfurii, vase pentru interior și exterior, lucrări de creație (modificând dimensiunea, raza cercului se poate extinde și se pot obține mai multe șabloane pentru a crea conuri trunchiate mai mari sau pentru a crea o secțiune cu unghiuri și înălțimi dorite pentru un anumit proiect (*De exemplu: Vaze decorative pentru exterior, create cu șabloane personalizate mari*). Șabloanele sunt utile și în schițare și planificare. Șabloanele lipite împreună devin blocuri care pot fi combinate și rearanjate până când se găsește o formă interesantă. Modelarea manuală cu șabloane, plăci și fâșii de lut ajută la înțelegerea modului în care formele plate se transformă în forme tridimensionale utilizând forme repetate sau descoperirea formelor complet noi prin combinarea diferitor componente. Posibilitățile sunt nesfârșite.

În formarea profesională, pregătirea practică vizează o meserie care-l va confrunta pe student cu diverse situații ale muncii și care vor putea fi dominate/stăpânite datorită competențelor de un anumit grad de generalitate. „Dacă toate competențele se formează prin practică, aceasta trebuie să fie neapărat în situații concrete, cu conținuturi, context și mize identificate”, consideră Perrenoud [6 p. 200].

Concluzii

Sfera învățământului artistic și-a regăsit locul în această lume a progresului tehnologic prin revoluționarea culturală a noilor forme de limbaj vizual. În acest context, limbajul constructiv și figurativ al ceramicii artistice, conținutul semantic devin o platformă de comunicare interculturală cu un puternic impact civilizațional.

Putem afirma că numai atunci vom putea vorbi despre realizarea obiectivului de formare a competențelor de modelare/aplicare când studenții vor utiliza cunoștințele însușite la executarea diverselor sarcini/teme, monitorizați și ghidați de profesor, ulterior aplicându-le în autorealizarea profesională, participând la expoziții, tabere de creație, master-class etc.

Referințe bibliografice

1. GUȚU, V. Model psihopedagogic de proiectare a competențelor pentru disciplina școlară. In: *Didactica Pro* [online]. 2014, nr 4 (86), pp. 5–10 [accesat 05 mar. 2022]. Disponibil: http://www.prodidactica.md/revista/Revista_86.pdf
2. SINGER, M. Realizarea unui curriculum centrat pe competențe – o provocare asumată. In: *Revista de pedagogie*. București: IȘE, 2003.
3. NEACȘU, I. *Instruire și învățare*. București: Editura Științifică, 1990.
4. МАТУШЕВСКАЯ, Г.В. *Современные тенденции развития педагогических компетенций студентов – будущих учителей в вузах Франции: дис. ... канд. пед. наук. Казань, 2000.*
5. КАПИ, М. Высшее художественное образование и формирование навыков моделирования из глины шаблонным методом. In: *Scientific Collection „Interconf”* [online]. Tallin, 2021, no 64, pp. 89–96 [accesat 05 mar. 2022]. Disponibil: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/issue/view/25-26.06.2021/565>.
6. DUMITRIU, G. *Sistemul cognitiv și dezvoltarea competențelor*. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 2004.